

בתי המשפט

בשא06/005478

בית משפט השלום חיפה

תאריך: 13/08/2006

כב' השופט ש. לבנוני

בפני:

קי.אס.פי מחשבים בע"מ

בעניין:

המבקשת

ע"י ב"כ עו"ד קניבסקי מוטי

- נ ג ד -

ברק אי.טי.סי. (1995) החברה לשירותי בזק בינלאומיים בע"מ

המשיבה

ע"י ב"כ עו"ד שרון רוזנבלט

החלטה

1. המבקשת הינה חברה למתן שירותי מכירה של ציוד מחשבים. המשיבה הינה חברה למתן שירותי אינטרנט. לטענת המבקשת, באתר האינטרנט של המשיבה פורסמו כנגדה פרסומים מכפישים ומשמיצים. המשמיצים הנטענים הינם גולשים אנונימיים ברשת האינטרנט המכנים עצמם בכינויים "דאוס אקס - DEUS EX" ו-"קרבס". ברצון המבקשת להגיש תובענת לשון הרע כנגד הגולשים האנונימיים המשמיצים אותה. ואולם זהותם של הגולשים אינה ידועה לה הואיל והם אנונימיים. משום כך עותרת המבקשת כי אצווה על המשיבה למסור שמם ופרטיהם של הגולשים האמורים.
2. המשיבה מתנגדת בתוקף לבקשה. ביסודו של דבר מעלה המשיבה על נס את אופייה הייחודי של רשת האינטרנט המתאפיינת, באורח מובהק, בתכונותיה הווירטואליות. ככזאת, למשל, ולהבדיל מההתקשרות המסורתית בה נחשב שימוש בשמות בדויים כפסול או כמגונה, הרי ברשת האינטרנט השימוש האמור הוא מובהק ולגיטימי.
3. לאחר שהונחו בפניי טיעוני באי כוח הצדדים, ובהעדר משאלה נוספת, החלטתי כי אכריע בבקשה על יסוד הטיעונים שבפניי. ועם זאת, ובגדרה של החלטתי מיום 7.5.06, הוריתי למבקשת ליתן תשובה אך בסוגיית העדר הסמכות העניינית הנטענת. חרף זאת, ב"כ המבקשת ראה להרחיב את תגובתו אף לעניין סוגיית שמה הנאות של המשיבה, ובעיקר לגוף העניין. הנני מתייחס לכך בחומרה וברי כי בדעתי להתעלם מהטיעונים החורגים מגדר החלטתי האמורה.
4. מקובלת עליי עמדת המבקשת כי לבית משפט זה מוקנית סמכות עניינית לדון בבקשה. הבקשה שבפניי אמורה להקדים הגשת תובענה לפי חוק איסור לשון הרע, שפשיטא תהא מבחינת הסעד

בתי המשפט

בשא005478/06

בית משפט השלום חיפה

תאריך: 13/08/2006

כב' השופט ש. לבנוני

בפני:

הכספי שיידרש בגבולות סמכותו של בית משפט זה. בנסיבות אלה, בית משפט זה הוא בר-סמכות, על דרך העיקרון, להושיט סעד ולהענות לבקשה, אף בגדר סמכותו הכללית ליתן סעד בהתאם לסעיף 75 לחוק בתי המשפט (נוסח משולב) התשמ"ד-1984. השאלה המהותית הנוקבת, שעלי להידרש לה, היא האם להעניק את הסעד האמור, אם לאו.

5. עסקינן בסוגיה משפטית ייחודית, ראשונית ומאתגרת. שני באי כוח הצדדים מסכימים כי היא זכתה למענה הלכתי לאחרונה רק בגדר החלטתה המאלפת והמרשימה של כב' השופטת ד"ר מיכל אגמון-גונן בתיק בש"א 4995/00 (י-ם) **פלונית (קטינה) ואח' נ' בזק בינלאומי בע"מ ואח'** (להלן – "הלכת פלונית"). מדובר, איפוא, בקביעה תקדימית של בית משפט שלום. עיינתי בקפידה בהלכת פלונית ובדעתי לאמץ את מכלול שיקוליה, הנמקותיה ופסיקתה של השופטת המלומדת. כך, לא משום חובתי לעשות כן אלא בגדר שיקול דעתי לילך לנוכח המותווה בהחלטתה. אסקור, איפוא, את המשתמע מהלכת פלונית.

6. המבקשות בהלכת פלונית הן עובדת מדינה בכירה ובתה בת השנה. בגדר פרסומים אודות שתיהן נרמזו השמצות ביחס לזהות הוריה של הקטינה, מנהגיה המיניים לכאורה של אמה והאשמות בדבר גניבת כספים על ידה. זה היה הרקע לבקשה בהלכת פלונית לצוות על חשיפת פרטיהם של הגולשים שפרסמו את ההשמצות הנטענות.

7. בגדר הלכת פלונית ניתנה סקירה מקיפה ביותר החושפת את הבעייתיות, ככל שעסקינן בסוגיות של חופש הביטוי בהקשר של אתרי אינטרנט השקולים ל"כיכר שוק" מודרנית. רשת האינטרנט, כמבואר, יצרה מהפכה מקיפה ביותר בכל אורחות חיינו. אין צריך לומר כי הזמינות של אתרי האינטרנט, היכולת המובנית של הגולשים להתבטא באופן עצמאי, חופשי וישיר במעין "הייד פארק" ווירטואלי, מעמידה בפני מערכת המשפט אתגרים לא ידענום עד כה. לנוכח כל אלו ניצבת התהייה האם "בהתחשב בחופש הביטוי הרחב הנתון לאדם במסגרת רשת האינטרנט, עליו צריכה להגן מערכת המשפט, בין היתר כדי לאפשר התפתחות בהתאם לכוחות השוק הפועלים בתהליכים טבעיים, האם ניתן להחיל את הכללים הנוגעים לחופש הביטוי בטלוויזיה וברדיו, גם על רשת האינטרנט" (סעיף 5 (ב)).

8. השופטת המלומדת סוקרת פסיקה משיקה, הגם לא ישירה, בפסיקה הישראלית, פתרונות אפשריים בשיטות משפט אחרות וכן המשתמע מדו"ח הוועדה לבדיקת בעיות משפטיות הכרוכות

בתי המשפט

בשא005478/06

בית משפט השלום חיפה

תאריך: 13/08/2006

כב' השופט ש. לבנוני

בפני:

במסחר אלקטרוני. כאשר כל אלו לנגד עיניה מתרעמת השופטת המלומדת, ואף אני מאמץ עמדתה, על כך שבהעדר שיטה משפטית מגובשת או מדיניות משפטית אחידה הנוגעת להחלת כללים משפטיים לרשת האינטרנט אנוס בית המשפט למצוא את "הפתרון לסוגיה זו.... יש מאין, תוך החלת כללים משפטיים קיימים בהתחשבות בפרשנות שנועדה להם בפסיקה הישראלית (ובתזכיר הצעת החוק) וכן בשיטות משפט זרות". לנוכח זאת, כך ממשיכה השופטת, "קראו בתי המשפט למחוקק להבהיר את המצב המשפטי באמצעות חקיקה מקיפה ובהירה. אני מצרפת את קולי לכך" (סעיף 7 (ד)).

ביסוד הלבטים עומדת זכותו של האדם לשמו הטוב, אף זכות הגישה לערכאות שלו. אלו מטים את הכף להורות על חשיפת שמם של הגולשים, על מנת לאפשר להגיש נגדם תובענה. מנגד, יש ליתן משקל גבוה לחופש הביטוי באינטרנט, על מאפייניו הייחודיים והחדשניים. יתרונותיו, שמא קסמו של האינטרנט, נעוצים דווקא בזמינות הרבה שלו, במאפייניו הווירטואליים, ובכך שהוא הופך עוד ועוד למכשיר מכונן-דמוקרטיה מן המעלה הראשונה.

9. כאשר כל השיקולים הללו ניצבים נר לרגליה, אף לנוכח העובדה שהמחוקק טרם אמר דברו, סבורה הייתה השופטת המלומדת כי ראוי ליצור אבחנה בין לשון הרע, ככל שהיא מצמיחה עילה אזרחית בלבד, לבין לשון הרע, ככל שהיא מצמיחה אף עילה פלילית, בנוסף לזו האזרחית. לשיטתה של כב' השופטת, רק ככל שעסקינן בלשון הרע המצמיחה עילה פלילית, יש לשקול להורות על חשיפת זהותו של הגולש האנונימי, על מנת להתיר הגשת תובענה אזרחית בגין לשון הרע כנגדו. לטעמה, איפוא, "לעניין גילוי שמות הגולשים, רק במקרים מהסוג האחרון, כלומר רק במקרים בהם עשויה לקום אחריות פלילית, יש להגביל את חופש הביטוי של הגולש באינטרנט, וליתן לניזוק סעד בדמות חשיפת שמו של הגולש. במקרים בהם לא עשויה לקום אחריות פלילית, לא ראוי בשל כל הטעמים שפורטו לעיל, להגביל את חופש הביטוי של הגולש ולחשוף את שמו. קביעה זו עולה בקנה אחד עם מגמת הפסיקה, אשר נהגה להגביל את חופש הביטוי באינטרנט, כאשר נפגע אינטרס הציבור או שלום הציבור" (סעיף 8(א)).

10. ברי, לנוכח דיני לשון הרע, כי על מנת להקים אחריות פלילית, בנוסף לזו האזרחית, חייב להתקיים היסוד של "הכוונה לפגוע". משמע, לא די באלמנטים הרגילים של לשון הרע, המקיימים חבות אזרחית בלבד. כב' הנשיא ברק מבאר ב-רע"פ 9818/01 ביטון נ' סולטן, תק-על 2005 (1) 4187 כי "עוסקים אנו בהגבלה באמצעים פליליים של חופש הביטוי. זו היא הגבלה

בתי המשפט

בשא005478/06

בית משפט השלום חיפה

תאריך: 13/08/2006

כב' השופט ש. לבנוני

בפני:

חריפה וקיצוניות. יש לתחמה לגבולות המדויקים של התכלית שלשמה היא נוצרת: בענייננו מדובר באיום על שלום הציבור, שהוא מעבר לשמירה על שמו הטוב של האדם הפרטי... איום כזה מתממש, במידה המצדיקה שימוש באיסור הפלילי, רק מקום שלפרסום נלווית כוונה של ממש לפגוע" (סעיף 8 (א)).

11. כשכל הנתונים האמורים עמדו לנגד עיניה נקל היה לשופטת המלומדת להענות לבקשה. כך, עובדתית ופרטנית בפרשה ההיא, לנוכח העובדה ש"המדובר באמירות קשות ופוגעניות אודות הרגליה המיניים, לכאורה, של המבקשת 2 וכן בדבר גניבת כספים לכאורה, על ידה" וכן לנוכח הרמזים הפוגעים במבקשת 1, "תינוקת בת כשנה, כאשר הועלו רמיזות בדבר זהות אביה, ולאור חשש הממזרות במדינת ישראל (ויוזכר כי מדובר במשפחה דתית)" (סעיף 8 (ב)). לנוכח השיקולים האמורים הפרסומים בפרשת פלונית, לכאורה, נראו כמבססים אף חבות פלילית. ממילא, ועל יסוד אמת המבחן שהוצבה שם, ניתן הצו לחשיפת שמם של הגולשים. נקבע, אף ככל שעסקין בתוכן, ש"תוכן הפרסומים אינו אלא השתלחות חסרת רסן נגד המבקשות... המפרסמים לא ביקשו אלא לנצל את הבמה שהוענקה להם על ידי האינטרנט, על מנת לפגוע במבקשות. זהו ניצול חמור ובוטה לרעה של חופש הביטוי באינטרנט, ואני אף סבורה כי תוך ידיעת המפרסמים כי בכך מדובר" (סעיף 8 (ב)).

12. בחנתי את הנסיבות בפרשה שבפניי ונהיר לי כי על יסוד מכלול השיקולים האמורים, אין בדעתי להענות לבקשה.

13. במקרה שבפניי, כך עולה למקרא הפרסומים, מדובר בלשון רע נטענת, בעלת מימדים "אזרחיים-מסחריים" גרידא. נטענו בפרסומים האמורים טענות על אמינותה המסחרית של המבקשת. בין השאר, משתמע מן הפרסומים האמורים כי היא משווקת מוצרים יד שניה, הנחזים למוצרים חדישים. ברי כי ככל שאין שחר לפרסומים האמורים נגרם עוול למבקשת המפלס דרכה להגשת תובענה אזרחית בגין לשון הרע. ואולם ברי כי אין להשוות בין פרסומים אלו, מבחינת עוצמתם והוכחת היסוד הייחודי של "הכוונה לפגוע" לאלו שבהלכת פלונית, באופן שספק חמור בעיניי האם הפרסומים האמורים יכלו לבסס חבות פלילית, מעבר לזו האזרחית.

14. נתון זה הולך ומתעצם לנוכח טענה פורמלית רבת-משמעות של המשיבה, שבדעתי לאמצה. הפרסומים הנתענים נכתבו בשפה הרוסית. לבקשה שבפניי צורף תרגום שלהם לשפה העברית

בתי המשפט

בשא005478/06

בית משפט השלום חיפה

תאריך: 13/08/2006

כב' השופט ש. לבנוני

בפני:

ואולם התרגום שצורף אינו תרגום נוטריוני. ועל כל אלו הפרסומים הנטענים, ובעיקר תרגומם הנאות לעברית, לא נתמכו בתצהיר. אכן, גם על יסוד עיון בתרגום שבפניי שוכנעתי, כמבואר, כי ספק חמור בעיניי אם הפרסומים מבססים חבות פלילית. אם לכך חובר הספק באשר לנאותותו של התרגום, מתעצמת מסקנתי על אחת כמה וכמה.

15. אכן, ההכרעה האמורה, כפי שמפרטת באורח מקיף כב' השופטת אגמון-גונן, משאירה טעם מר. כך, אף הכרעה הפוכה. מתן צו להורות על חשיפת זהותם של גולשים אנונימיים, יש בו בעייתיות, אבק של מלשינות והפרה של ציפיותיהם הסבירות של הגולשים לשמירה על האנונימיות שלהם וביצור חופש הביטוי שלהם. ההכרעה שלי מעמידה את המבקשת במצב חמור על פיו, ייתכן, שנמנעת ממנה האפשרות להגיש תובענה אזרחית ולהיפרע על נזקיה. אכן ראוי היה שהמחוקק יקבע את האיזונים הראויים לנוכח מציאות טכנולוגית זו המחייבת אמירות מחודשות של המשפט בסוגיות אלו שבדיני לשון הרע. משעה שהמחוקק נמנע לומר את דברו, ומערכת האיזונים שנוצקה בפרשת פלונית מקובלת עליי, לא נותר לי אלא לפסוק לדחיית הבקשה. לטעמי, לנוכח הסוגיה המשפטית הלגיטימית והחדשנית, אף הטיעונים הלגיטימיים לכאן ולכאן, לא ראוי ליתן צו להוצאות.

16. לפיכך, הנני דוחה את הבקשה.

אין צו להוצאות.

17. המזכירות תגנוז תיק בש"א 5478/06.

18. המזכירות תמציא עותק מהחלטתי לב"כ הצדדים בדואר רשום + אישור מסירה.

ניתנה היום י"ט באב, תשס"ו (13 באוגוסט 2006) בהעדר הצדדים.

ש. לבנוני, שופט

קלדנית: שרה ש.